

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

TONGEREN, DEN 5 SEPTEMBER.

Vlaamsche belangen.

Het gouvernement heeft aan de voorzitters der besturende burealen van Staatsmiddelbare scholen het volgende bericht toegestuurd:

Brussel, 29 augustus 1872.

Mijnheer de Voorzitter,

De wet van 1 juni 1850 plaats geenszins, voor de Waalsche provinciën, de Vlaamsche taal onder 't getal der vakken, waarvan de studie verplicht is in Staatsmiddelbare scholen.

De inrichting dezer gestichten is dus gegaan zonder dat men in 't personeel eenen bijzonderen regent heeft begrepen, of dat men zelfs het onderwijzend personeel heeft kunnen kiezen, inderwijze dat een der regenten bekwaam was dezen leergang te geven.

Hieruit zou, ten andere, eene vermeerdering van uitgaven gevolgd zijn, die de gift van 200,000 fr. ontoereikend zou hebben gemaakt, door den wetgever aan Staats middelbare scholen voorbehouden.

Men heeft dus moeten afwachten van het voordragrecht der Waalsche steden of gemeenten, zetsels van gestichten van middelbaar onderwijs van den 2^{den} graad, dat er voorzien werd in eene dienst, waarvan zij de eersten moeten wezen om de voordeelen in te zamelen. Het is van belang, inderdaad, dat de leerlingen der Belgische scholen bekwaam gemaakt worden eenen stand te kiezen, in al de deelen des lands, om nuttig te wezen in Vlaanderen zoowel als in de andere provinciën.

Eenige plaatsen hebben dit groot belang beseft en op huurokosten eenen leergang van Vlaamsche taal ingericht.

Het gouvernement dat gansch gestemd zijn de pogingen te ondersteunen, die de andere steden of gemeenten in dien zin zullen doen. Het verhoopt, dat de medewerking der Wetgeving hem te dien einde niet zal ontbreken. Ik kom u dus verzoeken uwen invloed te willen gebruiken om de plaatselijke overheid aan te wakkeren mij voorstellen te doen, wat de middelbare school betreft, onder 't beheer geplaatst van 't bestuurend bureau, dat zij voorzit. Het gouvernement, dat eene ernstige studie van kwestie zal doen, zal te onderzoeken met de begeerte, er gevolg aan te geven van het toekomstige jaar af, indien het mogelijk is.

Wil mij het gevolg doen kennen, dat de eerste mededeeling zal bekomen hebben.

De minister van binnenlandsche zaken,
DELCOUR.

De volgende plaatsen van onderwijzers staan open in de provincie Limburg:

Te Bree, voor de gemeente-middelbare school. Directeur, loon fr. 1,850 met woning en hof. Eerste regent, id fr. 1,650; 2^d id fr. 1,550. Eerste onderwijzer, fr. 1,200; 2^d id fr. 1,100.

Om aangenomen te worden zich te wenden aan het gemeentebestuur.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 209 hoornbeesten, 59 schapen, 122 vette varkens en 741 magere varkens.

— Men schrijft uit Luik, 3 sept.:

Een schandelijk middel is hier gebruikt, om eene afruggelarij te plegen. Een persoon der gemeente X... kwam eergisteren naar onze stad en begaf zich in een magazijn der Pont-d'Avroy, waarvan de winkeldochter een meisje van zijn dorp was. « Meijuffer, zegde hij haar, ik heb u een schrikkelijk nieuws te melden; uwe moeder is schielijk overleden. Het jonge meisje viel in bezwijming; wanneer zij tot het bewustzijn terug kwam, bekende haar de boodschapper dat hij zoo haastig het dorp had verlaten, om haar die droevige tijding te brengen, dat hij vergeten had zich van geld te voorzien, en dewijl hij verscheidene aankopen moest doen, verzocht hij de juffer hem eene kleine som te verschieten, waarna hij verdween. De juffer echter na overvloedige tranen gestort te hebben, kon aan het zeer natuurlijk verlangen niet weerstaan, om nogmaals hare arme moeder te omhelzen. Zij kleeftde zich haastig aan, nam den trein, liep gewind naar huis en wie zij 't eerste bemerkte, was hare goede moeder, vol leven en gezondheid! Niettegenstaande de afruggelarij, waarvan zij het slachtoffer was geweest en al de smart die zij had onderstaan, was het jonge meisje gelukkig over de onverwachte ontkenning. De politie zoekt ieverig naar den dader dezer afruggelarij; hij verdient eene strenge straf...

— Men is somtijds rijk zonder het te weten. Alzo is de premie van 60,000 fr. der leening van Luik, verleden jaar aan 't nummer 69,202

ten deel gevallen, nog niet afgehaald, en nogtans is die somme sedert 1 september 1871, in de gemeente kas, ter beschikking van den gelukkigen winnaar.

— Dinsdag middag heeft in de Kapel van het kasteel van Laeken den plechtigen doop plaats gehad van de prinsesse Clementina, dochter van HH. MM. den Koning en de Koningin der Belgen, geboren te Laeken den 30 juli 1872.

Van half twaalf af was het officieel volk grootendeels vereenigd op het kasteel tot bijwoning der godsdienstige plechtigheid. Onder de uitgenoodigde bemerkte men het meestendeel der rechterlijke en bestuurlijke notabiliteiten, die het bestaigen der geboorte bijgewoond hadden en die den akt van den burgerlijken stand getekend hadden.

Al de ministers, behalven die van buitenlandse zaken die afwezig is, waren aanwezig.

De heeren Dubois-Thorn, gouverneur van Brabant, Julius Anspach, burgemeester van Brussel, al de personen van het koninklijke huis, zoo van het burgerlijke als van het militaire de apostolische nuntius, Z. Exc. Mgr Cattoni, aartsbisschop van Ancyre, in partibus infidelium, vele leden van het diplomatisch korps, de notabiliteiten van het geestelijk van de hoofdstad en van de residentie waren onder het getal der uitgenoodigden.

De aartsbisschop Mgr Dechamps, geassisteerd van zijne vicarissen-generaal, heeft bij die plechtigheid gepresideerd. De graaf van Vlaanderen broeder des Konings, de prinsesse Louisa-Maria, oudste dochter van Zijne Majesteit, vertegenwoordigende, onderling, den prins van Galles, peter, de prinses Clementina van Saxe-Coburg, meter, hebben de doopelingen over de vont gehouden.

Na de godsdienstige plechtigheid, heeft de Koning aan zijne tafel vereenigd de uitgenoodigden ten getalle van omtrent 80, op een gala ontbijt, onder hetwelk het uitmuntend Gidsen muziek (particulier muziek van het koninklijk huis) onder het bestuur van M. V. Bender, zich heeft laten hooren.

Het feest is omtrent 3 ure afgelopen.

— Nog eenige dagen en de septemberfeesten zullen te Brussel weder gevierd worden. Wij weten niet, waarom die feesten, beledigend voor eene beviende natie, die ons de sprekendste blijken van rechtzinnige vriendschap heeft gegeven, niet worden afgeschaft. Het gevoel van welvoegelijkheid eischt dit. Wij weten wel, dat de hoofdstad tegen de afschaffing zou protesteeren (de feesten verzekeren haar jaarlijksche eene subsidie van 30 tot 40,000 fr. uit de staatskas) doch het geheele land zou ze goedkeuren.

Het doctrinair bewind had mogelijk redenen om aan de septemberviering te houden, maar het thans bestaende kabinet heeft daar niet naar te vragen, en wij dringen er ten sterkste bij aan, het laatste spoor der oneenigheid, die tusschen België en Holland heeft bestaan uit te wischen.

— Men schrijft uit Gent, 3 september:

Op de Bijlokevest, waar men tegenwoordig bezig is met de werken voor de schiffschieting, met die de de septemberfeesten zal plaats hebben, heerscht veel bedrijvigheid. Het is er een kloppen, zagen, metsen en aarde vervoeren zonder weerga, en dat alles geeft een gewoel en leven, dat met plezier gezien wordt. Overal timmert men *tavern's* op, en overal ziet men deopschrieten: « *Honi soit qui mal y pense* » « *Je maintiendrai* » « *Dieu et mon droit* » en « *L'Union fait la force* ». Daarbij ziet men overal de nationale vlaggen vermengd met die der Engelschen. Het is eene reeks van alle kleuren en geschilderde *tavern's*; de Bijlokevest wordt een tweede Gent, en de engelsche broeders zullen mogen zeggen, dat de Gentenaars op alles gedacht hebben wat hun aangenam kan zijn en gemak kan verschaffen.

Buitenlandsch nieuws.

Nederland.

TIJDINGEN UIT BATAVIA.

In een partikulieren brief van het *Bat. Handelsblad* gericht, wordt over den toestand te Deli en de opstandelingen, het volgende gezegd: « Het geheele land is in opstand; van alle kanten komen benden aangestroomd, die zich ten doel hebben gesteld, alle plantages te verwoesten en de gebate blanda's te verjagen. De kerels hier zijn brutaal; toch vertoonen zij zich op klaarlichten dag niet verder dan een uur van hier. Zij gaan zeer onhandig met vuurwapens om, die ze met glas, blik, porselein en allerlei gruis laden en in het wilde afschieten. Verder hebben ze zeer lange klewangens.

« Het is eene ware guerillakrijg. Allerwege omzwervende benden, die alles vermoorden wat haar op weg tegenkomt. Wat hun aan wapens

ontbreekt, wordt aangevuld door hunne stoutmoedigheid en groot aantal; men schat hunne sterkte op ongeveer 10,000 man. Gisteren is weder een zwerm Batakkers de bergen afgedaald om gemeene zaak met de Delincezen te maken.

Over de oorzaken van den krijg zegt de briefschrijver, dat die gezocht moeten worden in een fout van de regeering, die bij het sluiten der traklaten wel bedacht is geweest op 't voordeel der vorsten en der Delimatschappij, maar niet op dat der bevolking, die zwaar werken moet voor weinig of geen loon.

Frankrijk.

Het *Journal de la Marno* zegt, dat in den nacht van 28 tot 29 augusti, rond elf ure des avonds, er door de statie van Châlons een bijzondere trein is getrokken, welke de 500 miljoen fr. vervoerde, die de aanstaande ontrenting der departementen Marne en Opper-Marne moeten verzekeren.

De trein die door twee lokomotieven getrokken werd, bestond uit 25 waggons, geladen met 32 miljoen thalers, daar het fransch gouvernement zorgde deitsch geld te kiezen, ten einde eene geldkrisis in Frankrijk te voorkomen. Het overige der som bestond in door Duitschland geaccepteerde waarden.

Een betaalmeester-generaal des legers, vergezeld door 3 adjunkten, was op den trein, gelast met de overhandiging van het half milliard.

De *Univers* weerspreekt het gerucht, volgens hetwelk M. Louis Veuillot zich als kandidaat zou voordragen voor eenen der openstaande zetels bij de fransche akademie.

Men schrijft uit Sedan aan den *Moniteur* van Parijs, dat de inwoners van Sedan besloten hadden, van den 1 september een rouwdrag te maken. Van 's morgens vroeg staken uit het grootste getal huizen, drieklenrige fransche vlaggen met een groot rouwvloers bedekt. Ten 9 ure begon de deitsche macht in de huizen te dringen om die rouwteekens af te doen en in beslag te nemen. Die maatregel werd veroorzaakt door de onvoorzichtigheid van eenen patriot, die op zijn vlag had geschreven: *Leve Frankrijk! Weltra hebben wij de revanche!* Al de winkels waren gesloten; doch de vlaggen die met geene rouwtekrennen bekleed waren werden gespaard.

Zoals men zich herinneren zal, hebben de Parijsenaars, tijdens het beleg hunner hoofdstad verscheiden ballons opgelaten, waarvan men meende dat een, *Jacquart* genaamd, in den Atlantischen oceaan was verloren geraakt, men hoorde er niets meer van. Voor eenigen tijd heeft men de depechen, die met dezen ballon waren meegegeven, op de Scilly-eilanden, nabij de Z. W. kust van Engeland terug gevonden.

De *Temps* kondigt eenen brief af van den afgevallene pater Hyacinth, aankondigende zijn aanstaande huwelijk, en zeggende dat hij zijn huwelijk in een vreemd land zal laten zegenen.

PARIS EN ZIJNE BEVOLKING.

Een der bedienden van de volksopstelling, die natuurlijk de personen welke zich aanbieden in oogenschouw neemt, heeft zich onledig gehouden met eene zonderlinge statistiek.

Voordeel trekkende uit de door hem opgedane inlichtingen en uit diegene welke hem door zijne kollegas werden medegedeeld, heeft hij eene beknopte tabel opgemaakt van de gebrekkigen die in Parijs wonen.

Een vriend die deze tabel in handen kreeg heeft er de volgende notas uit overgenomen: Er zijn te Parijs in ronde getallen:

Veertien honderd bultenaren;
Elf honderd eenhandigen;
Twaalf honderd gebrekkigen die een been te weinig hebben;
Honderd vijftig kroupelen;
Vijftig ongelukkigen die geen neus hebben;
Vier duizend acht honderd blinden.
Totaal: acht duizend zeven honderd vijftig gebrekkigen, of ongeveer een twee honderd vijfde deel der bevolking van Parijs.

Duitschland.

Berlijn, 2 september.

De engelsche dagbladen hebben onlangs gemeld, dat in de laatste jaren bijna 300 personen, die allen aan de hoogen adel van Engeland toebehooren, afstond deden van het protestantisme, om tot de katholieke Kerk weder te keeren. In Duitschland ziet men dergelijke voorvallen vernieuwen. De gravenalmanak van 1870 tel

alleen 14 graven en 13 gravinnen van den protestantschen godsdienst, die tot het katholiek geloof zijn wedergekeerd. Ter uitzondering van 3, zijn al de bekeerden Duitschers. Twee dezer zijn Hongaren en een is in Rusland geboren. Tegen over die talrijke bekeerlingen zijn er slechts 3 graven afvallig geworden, door van katholiek protestant te worden.

Engeland.

Twee leden van de rechtbank te Norwich (Engeland), de heeren Bignold en Blake, geraakten verleden dinsdag in de rechtszaal handgemeen. De eerste noemde de ander een dwaas oud man; » waarop de tweede den eerste voor « een laffard » uitmaakte, enz. Van woorden kwam het tot daden en weldra zag men de beide magistratspersonen in een woedende worsteling over den grond rollen.

De heer Blake overwon, en moest, ter voorkoming van bloedvergieten, bij de rokspanden door eenen zijner collega's van de tegenpartij worden afgetrokken. « Het gevecht, » zegt de *Times*, « werd niet vernieuwd, ofschoon de heer Blake er over klaagde, dat Bignold, terwijl hij op den grond lag, geschopt had « als een wilde. » Het geval doet niet weinig van zich spreken.

Italië.

De korrespondentie uit Rome, die wij hier laten volgen, komt voor in eene der liberaalste bladen van Parijs, *le Temps*:

« Ik mag u niet verbergen dat de onbeschaafde en harstochtelijke elementen der publieke opinie te Rome, op dit oogenblik in groote opgewondenheid verkeeren. De voorstellingen in de schouwburgen in het Mausoleum van Augustus, in het Sferistorio, op het théâtre Quirino, die dagelijks gegeven worden, zijn sedert eene maand met betrekking tot de geestelijke orden bijna eene politieke gebeurtenis geworden. Overal speelt men voor een verhitte menigte drama's, waarin de religieusen en monniken zoo mishandeld worden, dat het alle beschrijving te boven gaat. Ziehier de voornaamste titels der stukken: *De abdij van Castro* of *Sixtus V*, uit het fransch vertaald, *de religieuzen van Monza*, *de non van Krakau*, *de slachtoffers met Fendón in een klooster opgesloten*, een berucht fransch stuk, tachtig jaren oud, *de geheimen der verfoeilijke inkwisitie of de groot-inkwisiteur Torquemada met zijn 7700 slachtoffers*.

« Gij kunt u niet voorstellen welk deel het parterre en de galerij in de voorstelling dier drama's nemen. De volksmenigte wordt woedend tegen de afschuwelijke monniken. Zij onderzocht hen, sluit hen uit, toont hun de vuist en roept: doodt hem! doodt hem! Een uit den hoop staan op en roept: vooruit, laten wij hen allen gaan doodslaan!

« Ik woonde gisteren eene voorstelling bij van de *Torquemada* in het Mausoleum van Augustus. De groot-inkwisiteur van Spanje en zijne Dominikanen werden iedere maal dat zij verschenen uitgejouwd. Men schreeuwde: *Puzoni! canaglia! assassini! aspetta che l'amazzo, io!* *Wacht ik zal u helpen om hen dood te slaan!*

« In dit stuk, dat verwondering wekt, mengt men Philips II en Torquemada. Tegen het einde wordt de inkwisiteur zelf verbrand op den brandstapel, dien hij voor zijne slachtoffers bereid heeft. Men moet de opgewondenheid der menigte zien op het oogenblik, dat men hem grijpt om hem in de vlammen te werpen in de plaats van de schoone Jodin, die bij tot den vuurdood heeft teroordeeld, de opgewondenheid behoort weinig toe te nemen en het volk springt op het toneel en verbrandt den acteur Torquemada inderdaad. Is het voorzichtig de verbeelding des volks aldus aan te wakkeren?

« In dit drama speelt Rossi de rol van keukenbroeder der Dominikanen; hij is zeer zwaarlijvig, een vermond liberaal en spreekt kwaad van het klooster, behalve van de keuken, die uitmuntend is. *La crado, io*, roept het volk, *ik geloof hem guarno*. Die acteur is zulk een komiek, dat ik, hoewel ik volstrekt niet verzet ben op dergelijke voorstellingen, met alle anderen mede gelachen heb.

« Men heeft mij verhaald dat in de *Verloekie*, een stuk, dat vooral tegen de Jesuiten gericht is, de koortsachtige opgewondenheid des volks dezelfde hoogte bereikt.

« De godsdienstige bladen klagen luid over deze voorstellingen, en de kritieken beklagen zich er eveneens over met betrekking tot de kunst. Deze laatste ergeren zich vooral over de talrijke voorstellingen van het melodrama *de abdij van Castro*. Het is zeker dat dit stuk uit historisch oogpunt zeer gewaagd is. Sixtus V is er een kapucijn en; Castro ligt naast Albano; men laat in 1885 den hertog van Milaan handelen,